

СПРАВА «ОКСАНИЧ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF OKSANICH v. UKRAINE)

(Заява № 64627/13)

Стислий виклад рішення від 20 січня 2022 року

12 листопада 2011 року працівники міліції затримали заявника за підозрою у вчиненні вбивства.

15 листопада 2011 року Обухівський районний суд Київської області (далі — Обухівський суд) обрав заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою під час досудового розслідування, строк дії якого декілька разів продовжували. Остання ухвала про продовження строку тримання заявника під вартою до 15 лютого 2013 року була постановлена тим же судом 15 грудня 2012 року.

26 грудня 2012 року Апеляційний суд Київської області (далі — апеляційний суд) скасував ухвалу суду та звільнив заявника з-під варти.

10 січня 2013 року Обухівський суд задовольнив клопотання слідчого про взяття заявника під варту з метою приводу до суду для розгляду питання про поміщення його під домашній арешт.

13 березня 2013 року Обухівський суд обрав заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на строк два місяці, тобто до 13 травня 2013 року, на тій підставі, що заявник міг переховуватися.

08 квітня 2013 року апеляційний суд вніс зміни до згаданої ухвали та вказав, що заявник міг бути звільнений за умови внесення застави. Заявник не вніс заставу та залишився під вартою.

26 квітня 2013 року досудове розслідування було закінчено, а матеріали справи разом з обвинувальним актом були направлені до Васильківського міськрайонного суду Київської області (далі — суд першої інстанції) для розгляду по суті.

З 08 травня 2013 року до 01 листопада 2013 року суди різних інстанцій неодноразово продовжували строк тримання заявника під вартою.

11 грудня 2014 року суд першої інстанції визнав заявника винним та обрав йому покарання у виді позбавлення волі на строк два роки, десять місяців і дванадцять днів. Заявника було звільнено з-під варти, оскільки він відбув строк позбавлення волі, встановлений судом першої інстанції.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за пунктами 1, 3, 4 та 5 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) у зв'язку із триманням заявника під вартою під час досудового розслідування, яке перевищило встановлений національним законодавством максимальний строк, відсутністю ретельного та оперативного перегляду законності тримання його під вартою та відсутністю забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування у зв'язку з незаконним триманням його під вартою.

Розглянувши скарги заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що тримання заявника під вартою у період з 13 березня до 02 вересня 2013 року не відбувалося «відповідно до процедури, встановленої законом» та констатував порушення цього положення Конвенції.

З огляду на наведені висновки Європейський суд вирішив, що немає необхідності окремо розглядати скаргу заявника за пунктом 3 статті 5 Конвенції щодо виправданості та обґрунтованості тримання його під вартою протягом того ж періоду, а також щодо нездійснення апеляційним судом у своїй ухвалі від 08 квітня 2013 року оцінки його можливості дотриматися умови про внесення застави.

Розглянувши скарги заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що апеляційне провадження щодо перегляду ухвали Обухівського суду від 13 березня 2013 року не відповідало вимозі «оперативності» цього пункту Конвенції. Крім цього, Європейський суд вирішив, що національні суди, проігнорувавши аргументи заявника, що строк тримання його під вартою під час досудового розслідування перевищив строк, встановлений Кримінальним процесуальним кодексом України, не дотрималися свого зобов'язання за пунктом 4 статті 5 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника за пунктом 5 статті 5 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що у зв'язку з незаконним триманням його під вартою заявник не

мав забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування, та констатував порушення цього положення Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з незаконністю тримання заявника під вартою з 13 березня до 02 вересня 2013 року;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції у зв'язку з відсутністю ретельного та оперативного перегляду законності тримання заявника під вартою;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 5 статті 5 Конвенції у зв'язку з відсутністю забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування стосовно незаконного тримання його під вартою;

5. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за пунктом 3 статті 5 Конвенції щодо виправданості та обґрунтованості тримання заявника під вартою з 13 березня до 02 вересня 2013 року та нездійснення Апеляційним судом Київської області у своїй ухвалі від 08 квітня 2013 року оцінки його можливості дотриматися умови про внесення застави;

6. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 9 800 (дев'ять тисяч вісімсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 650 (шістсот п'ятдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, ця сума має бути сплачена на банківський рахунок пана М. О. Тарахкала;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».